

НАГОРОДА РЕКТОРА – ЦЕ ВІДЗНАКА КОЛЕКТИВУ АКАДЕМІЇ

Верховна Рада України нагородила ректора Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професора Афанасія Ломаковича Почесною Грамотою «За особливі заслуги перед українським народом». Така висока нагорода свідчить про визнання вищим органом державної влади України досягнень нашого закладу вищої освіти, очолюваного професором Афанасієм Ломаковичем упродовж останнього чвертьстоліття, у виконанні завдань підготовки фахівців для системи національної освіти, у сферах науково-дослідної та навчально-освітньої діяльності. За цей період науково-педагогічний і адміністративно-технічний колективи забезпечили динамічний поступ нашої альма-матер від педагогічного коледжу через гуманітарно-педагогічний інститут до гуманітарно-педагогічної академії.

На чвертьстолітньому шляху зростання відбулося потужне посилення кадрового науково-педагогічного потенціалу освітнього закладу за рахунок власних кандидатів наук і доцентів, докторів наук і професорів; удосконалено і поглиблено науково-педагогічний процес шляхом застосування інноваційних науково-освітніх технологій та відкриття нових спеціальностей, магістратури й аспірантури; розширено і збагачено академічні контакти з вітчизняними та зарубіжними науково-освітніми інституціями у форматі підготовки і проведення спільних наукових форумів, реалізації угод про науково-педагогічну та культурно-мистецьку співпрацю; підготовлено й оприлюднено у власних, вітчизняних і зарубіжних фахових виданнях сотні наукових публікацій з науково-теоретичних і навчально-методичних проблем освітнього процесу; забезпечено умови для активного громадського, культурно-мистецького та спортивного життя науково-педагогічного і студентського колективів; постійно здійснювалися заходи щодо зміцнення та модернізації матеріально-технічної бази і фінансового забезпечення науково-педагогічного процесу.

Конкретним і вагомим підтвердженням визнання успіхів нашого закладу вищої освіти на державному рівні стало його включення до Рейтингу флагманів освіти і науки України. В цьому – незаперечна заслуга всього нашого колективу, ректорату академії та його очільника – заслуженого працівника освіти України, почесного академіка Академії наук вищої школи України, професора Афанасія Ломаковича.

В АКАДЕМІЧНОМУ ТОВАРИСТВІ

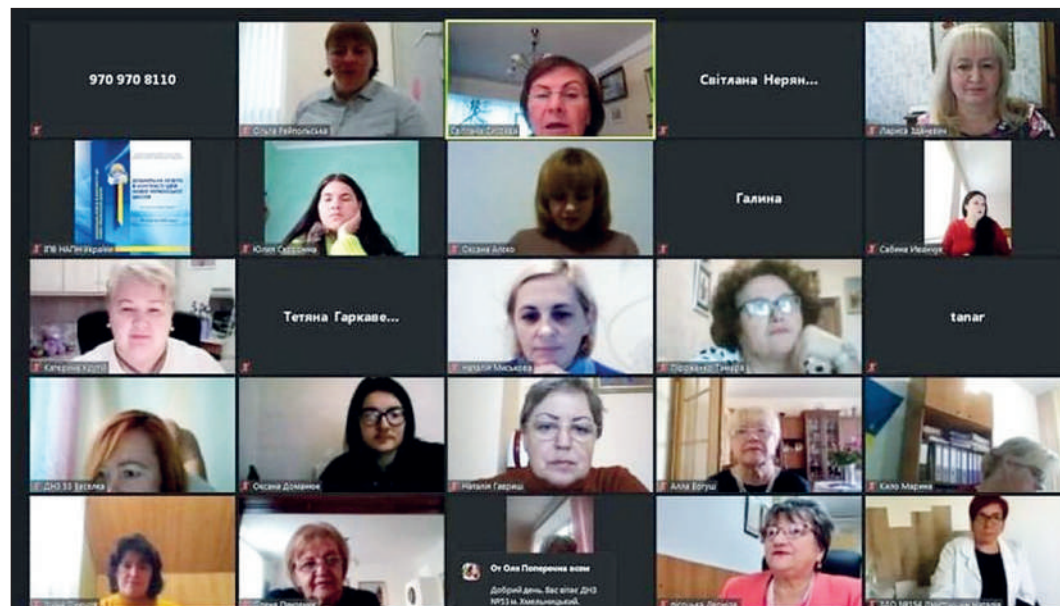
Оксана ДОМАНЮК

Науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти і магістранти спеціальної «Дошкільна освіта» отримали змогу дистанційно поспілкуватися з представниками високоповажного наукового товариства, послухати теоретично змістовні, інформаційно наповнені та інноваційно оформлені наукові доповіді на методологічному семінарі Національної академії педагогічних наук України «Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи», в якому брали участь провідні вітчизняні вчені з усіх регіонів України.

Логіка методологічного семінару розгорталася в межах методологічних настанов, які були проголошені у вітальному слові Президента НАПН України, доктора філософських наук, дійсного члена НАН України та НАПН України, професора В.Г. Кременя.

Дієвими учасниками роботи методологічного семінару були провідні вчені, предметом наукового інтересу яких є дошкільна освіта та виховання: дійсні члени (академіки) НАПН України Сисоєва С.О.; А.М.Богущ, І.Д.Бех, С.Д.Максименко; доктори наук Гавриш Н.В., Піроженко Т.О., Крутий К.Л., Шоробура І.М.; начальник відділу дошкільної освіти директорату дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти

Міністерства освіти і науки України С.І. Нерянова; кандидати наук Пісоцька Л.С., Рейпольська О.Д. Методологічний семінар був присвячений таким актуальним проблемам сучасної дошкільної освіти як наступність у розвитку дошкільної і початкової освіти; дидактичні та виховні аспекти сучасної дошкільної освіти в контексті Нової української школи; зарубіжний досвід організації дошкільної освіти; професійна підготовка фахівців дошкільної галузі в контексті ідей Нової української школи; психолого-педагогічний супровід розвитку дитини дошкільного віку.

У КОНТЕКСТІ НОВІТНІХ МЕТОДИК

Квартет науковців кафедри історії та методики її навчання у складі доктора історичних наук Ірини Скакальської, кандидатів історичних наук Галини Сеньківської та Віталія Галішевського, кандидата філософських наук Олени Мороз здійснив теоретико-методологічний аналіз проблеми «Компетентісно орієнтоване навчання суспільних дисциплін». Підсумками результату їх аналітичних пошуків опубліковані у 31 томі фахового журналу «Вчені записки. Серія: Історичні науки» Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Фахівці окреслили важливість компетентісно орієнтованої інноваційної методики навчання суспільних дисциплін у закладі вищої освіти для досягнення високої ефективності, якості теоретичної та практичної підготовки і конкурентоспроможності його випускників.

Дослідники узагальнили сучасний досвід викладання окремих освітніх компонентів суспільствознавчого характеру, зокрема, вступу до спеціальності, археології, історії середніх віків, нової історії та філософії у контексті новітніх методик навчання. Автори не лише зробили спробу віднайти опору для компетентісного підходу у трансформації освітніх орієнтирів і нових практик, а й показали об'єктивну необхідність переходу у навчанні суспільних дисциплін від предметноцентричної орієнтації освітнього процесу до його особистісної спрямованості – до студентоцентризму. Вони переконують, що саме компетентісний підхід виступає одним із необхідних концептуальних ресурсів перегляду традиційних цілей, теорії та практики освіти.

У процесі дослідження тематичної проблематики наші науковці використали ефективні загальнонаукові методи, зокрема метод нагромадження фактів, тобто збирання фактичних даних з наступним застосуванням методу їх компонування-аналізу. Не забули аналітики і про спеціальні новітні методи – про кейс-метод, воркшоп-технологію та баркемп-технологію. Особливого значення надали критичному методу, який обумовив вимогливе ставлення до всього потоку різноманітної інформації через її селекцію за допомогою дослідницької верифікації.

Автори дослідження наголошують, що сучасний лекційний курс неможливий без використання проблемного навчання, яким передбачається моделювання тематично спрямованих проблемних ситуацій та формулювання навчально-освітніх завдань для самостійного їх розв'язання та вирішення студентами як основними суб'єктами навчального процесу. Оновлені вимоги ставляться і до семінарських занять, які мають набути виключно інтерактивних форм, стимулювати студентську інтелектуальну творчість і забезпечити простір для виявлення учасниками семінару навчально-пізнавальної ініціативи. Пропонується авторська розробка семінарських занять у форматі тематичних навчальних лабораторій, де передбачається моделювання новаторських уроків, засідання дискусійних клубів і гуртків, публічні ораторські виступи та інші професійні ситуації, що можуть бути характерними для фахової діяльності майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл.

Значна увага приділяється формуванню у студентів постійного пізнавального інтересу до суспільних дисциплін, який виступає важливим компонентом навчальної мотивації і досягається за допомогою інтерактивних занять і енерджайзерів. Серед них автори виокремлюють «метод капелюхів», «квітку асоціацій», «світлове кафе», цільові рольові та інші ігри, що сприяють формуванню навиків бачити й аналізувати ситуацію самостійно та обов'язково із системним підходом. У дослідженні підкреслюється, що такі новітні технології допомагають реалізувати зміст і підвищити рівень професійної підготовки, дозволяють збагатити навчальний процес у змістовому та формальному вимірах, зробити його цікавим, емоційно насиченим, а в загальному – розширюють горизонти теоретичних знань і практичних навичок студентів, сприяють опануванню професійними компетентностями і цим самим виступають своєрідним містком, що поєднує процес навчання в закладі вищої освіти з реальною професійною діяльністю та полегшує процес перетворення знань у практичний досвід фахівця-педагога.

Враховуючи, що реформаторські процеси у вищій школі спрямовані на забезпечення активної ролі студента як суб'єкта і як керівника власного навчального процесу, автори досліджують реалізацію цього основоположного принципу у процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти в Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка – і в результаті такого дослідження констатують: у нашому вищому закладі освіти цей принцип реалізується через комплекс креативних методів, насамперед із використанням платформи Moodle.

Важливо, що використання інформаційних технологій при вивченні суспільних дисциплін сприяє підготовці вчителя з чіткою мотивацією до використання сучасних засобів навчання. Пропонується освоєння навчальних курсів на засадах синергії принципів альтернативності, парадигмальності, плюралізму та цілісності, що сприятиме трансформуванню суто наукового курсу в ефективний інструмент інтелектуального розвитку студента. Згадують автори і про метод проектів, за допомогою якого реалізуються диференційовані, індивідуально-творчі та активно-дієві підходи до навчання. Наголошують вони і на необхідності історичного синтезу, поєднання різних дисциплін, які вивчають людину під кутом зору її внутрішнього світу, культурних традицій, життєвих потреб та інтересів, виявів ментальності, сукупності свідомих і несвідомих установок, етичних традицій. Класичний пояснювально-ілюстративний метод доповнюється «мозковим штурмом» (брейнстормінгом) як методом організації спільної творчої групової роботи в аудиторії з метою підвищення розумової активності студентів у пошуку конструктивних ідей та ефективних рішень. Автори віддали належне дослідницькому методу, методу моделювання, різноманітним формам інтерактивних занять й акцентували на думці, що комплекс методичних прийомів і засобів, застосованих при вивченні суспільних дисциплін, сприяє освоєнню та усвідомленню студентами змісту і завдань всебічного розвитку соціуму.

У підсумку, наші науковці аргументовано продемонстрували важливість інноваційної педагогіки у контексті формування загальних освітніх і конкретних спеціальних компетентностей у процесі підготовки фахівців у вищих закладах освіти. Здійснивши аналіз сучасного стану і традиційних методик викладання суспільних дисциплін, автори прийшли до висновку про актуальність і необхідність оволодіння сучасними прогресивними, інноваційними технологіями навчання як важливим і ефективним інструментом формування компетентностей майбутніх педагогів Нової української школи.